

stabilește că cea de a doua campanie bulgaro-bizantină a început încă din 912. Ea nu a durat mult, deoarece s-au încercat tratative, care însă nu au reușit și au dus la reluarea în 913 a campaniei începute încă din 912.

Un vechi izvor de istorie iugoslavă este analizat de K. V. Hvostov în studiul *K вопросу об терминологии пона Дукалянина* (Cu privire la terminologia folosită de popa din Duklea) (p. 30—45). Este vorba de *Летопись пона Дуклянина* (Cronica popii din Duklea), cel mai vechi izvor pentru cunoașterea istoriei ținuturilor sîrbești și croate din secolele XI—XII. Astăzi această cronică este cunoscută în traducerea latină, efectuată după originalul care s-a pierdut. În istoriografie s-a dezbătut mai ales problema dacă redacția latină a cronicii aparține unuia sau mai multor autori. Reluind problema, K. V. Hvostov pune în discuție conținutul social-economic al cronicii. Analizînd modul cum sînt folosiți de-a lungul cronicii diverși termeni, ca: rex, imperator, princeps dux, nobilis, knesius, magnates, milites, mai ales termenul *populus*, apoi denumirile unităților administrative, autorul ajunge la concluzia că traducerea latină a cronicii popii din Duklea a fost scrisă în întregime de un singur autor.

P. F. Krapuvîn și I. I. Cernetkaia, în studiul lor *О рукописях и изданиях первого Литовского статута* (p. 46—56) (Despre manuscrisele și edițiile primului Statut lituanian), subliniază marea însemnătate ca izvor istoric, juridic și lingvistic a Statutului lituanian din anul 1529. În articol este vorba de trei manuscrise în limba bielorusă ale statutului, datate în secolele XVI și XVII, precum și de o copie a lui din 1837.

O contribuție nouă la problema husitismului se aduce în prezentarea intitulată *Гуситские сочинения Будышинской рукописи, как источник для изучения социально-политических требований и тактики бюргерской оппозиции в гуситском революционном движении*. (Operele husite din manuscrisul de la Budyšin ca izvor pentru cunoașterea revendicărilor social-politice și a tacticii opoziției orășenești în mișcarea revoluționară husită) (p. 57—80). Este vorba de șase opere satirice ale husiților din 1420, scrise pe pergament și publicate în 1952 sub titlul *«Husitské skladby Budyšinského rukopisu»*. Niciunul dintre cei care s-au ocupat în trecut de acest manuscris nu i-a analizat conținutul. Problemele principale oglindite în cele două satire în proză și în cele patru satire în versuri, cuprinse în manuscrisul de la Budyšin, sînt: proprietatea, autoritatea bisericească, statul feudal și problema națională. Analiza felului cum sînt privite în satiră toate aceste probleme, cunoașterea conținutului revendicărilor social-politice, arată, după cum constată autorul, că toate acestea exprimă interesele husiților moderați, adică ale opoziției orășenești. Aceasta a jucat un rol pozitiv în apărarea orașului Praga și a țării, la începutul mișcării husite. Satirele din manuscrisul de la Budyšin au fost alcătuite tocmai în perioada critică a primei etape din desfășurarea mișcării husite și exprimă mai pregnant caracterul acestei perioade. În comparație cu alte izvoare contemporane, manuscrisul de la Budyšin, deși se caracterizează prin subiectivism, oglindește totuși foarte bine etapa importantă a mișcării husite, în care se tiea spre organizarea tuturor forțelor husiților cehi împotriva «cruciaților» străini. Aceștia reprezentau atît lagărul feudal catolic internațional, cît și reacțiunea internă.

Pe aceeași linie de apreciere critică a izvoarelor de istorie socială în evul mediu, se situează prezentarea de către I. V. Briumlev a urbariilor medievale pentru Slovenia (*Sredneveški urbarji za Slovenijo*), publicate de Milko Kos în anii 1939, 1948 și 1954. Apreciind pozitiv valoarea acestui material documentar pentru știință, recenzentul arată cîteva dintre problemele privind istoria țărănimii slovene ce se lămuresc datorită acestui material.

La «probleme de istorie interslavă», găsim mai întîi prezentarea de către P. N. Olševskii a unor documente privind legăturile dintre decembristii ruși și societățile revoluționare secrete poloneze (p. 95—115). Este vorba în primul rînd de scrisoarea decembristilor din Kiev, Serghei Muraviev-Apostol și Bestujev-Riumin, adresată contelui Alexandru Hodekevici, prin care se făcea legătura cu organizația revoluționară poloneză. Lămurind problema datării acestei scrisori, autorul arată că scrisoarea, cu tot laconismul ei, aruncă o lumină vie asupra unui moment dintre cele mai importante din legăturile revoluționare ruso-polone. Celelalte documente, prezentate de același cercetător, se referă la activitatea decembristului M. S. Lunin și a căpitanului Igelstrom, unul din organizatorii rebeliunii din Piața Senatului, la 14 decembrie 1825.

O problemă de istorie ruso-bulgară, cu referiri la istoria țării noastre, este tratată de K. L. Strukova, în articolul *К истории русско-болгарских отношений в 1876* (Материалы для деятельности Болгарского центрального общества в Бухаресте) (Din istoricul relațiilor ruso-bulgare în anul 1876. Materiale privitoare la activitatea Asociației centrale de binefacere bulgară din București) (p. 116—126). Despre activitatea acestei Asociații s-a scris cu începere din 1896, fiind publicate în decursul anilor multe materiale și documente. K. L. Strukova adaugă acum la cunoașterea acestei probleme date